

# **RECOMANACIONS PER A L'ORGANITZACIÓ DE GRUPS DE PERSONES VOLUNTÀRIES (7)**

**ADAPTEM L'ACTIVITAT DE VOLUNTARIAT A LES FASES DE INICIALS DESCONFINAMENT**

**Actualitzat: 14.05.2020**

**Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies**

Les recomanacions següents tenen com a objectiu:

- oferir informació rellevant per a les persones voluntàries i les entitats de voluntariat en relació a l'adaptació de la tasca voluntària a les diferents fases de desconfinament aprovat per les autoritats.
- planificar a curt i mig termini els processos de reactivació de l'acció de voluntariat, en funció de la fase de desconfinament de cada un dels territoris, amb l'objectiu d'avançar cap a nous escenaris amb prudència i seguretat.

### **Proposta de mesures**

El Departament de Treball, Afers Socials i Famílies va dictar unes [recomanacions](#) adreçades als grups de voluntariat en suport de les persones vulnerables en el marc de l'emergència sanitària, amb l'objectiu d'establir directrius per adaptar l'acció del voluntariat a la situació de confinament total de la població i de la paralització de les activitats i serveis, excepte aquells essencials.

Aquestes recomanacions estableixen –òbviament- fortes restriccions en el desplegament i la implementació dels programes de voluntariat, en consonància amb les estrictes mesures de limitació de la mobilitat i confinament general. En aquest marc d'acció, les iniciatives de voluntariat d'atenció a persones vulnerables que es podien mantenir totalment o parcialment en format presencial per ser considerades –d'acord amb la normativa- serveis essencials, estaven sotmeses de manera estricta a les instruccions dels poders públics sanitaris, d'ordre públic i de serveis socials, per garantir la seguretat de totes les persones participants.

En funció de l'evolució de les dades dels efectes de la pandèmia sobre la població en general, i sobre el sistema sanitari en particular, les autoritats han acordat un conjunt de fases progressives i esglaonades de desconfinament territorial dels serveis i les activitats amb l'objectiu d'establir quines activitats poden reemprendre's i en quines condicions, en aquells territoris que passin d'una fase a una altra, fins al restabliment de la nova normalitat.

Amb l'objectiu de poder aplicar les mesures de desconfinament que corresponen a les diferents fases inicials i avançar cap a escenaris de normalització progressiva, fem les següents recomanacions:

- **Mobilitat i trobades de grup:**

Els projectes de voluntariat que han estat aturats temporalment per la situació de confinament total i de limitació de mobilitat prèvies a la fase 0, tenen la possibilitat de reactivar-se de manera progressiva durant les fases inicials de desconfinament.

En aquest sentit i pel que fa a la mobilitat, durant la fase 0 s'ha permès la sortida al carrer de la ciutadania en unes franges horàries i per uns col·lectius i activitats determinades. I per aquelles territoris en fase 1, s'ha autoritzat la mobilitat general dins d'un mateix territori (regió sanitària). És un fet que l'acció voluntària es desenvolupa de manera generalitzada a través de la presencialitat, essent encara molt residual el voluntariat telemàtic. D'acord amb això, la millora de les condicions de mobilitat i de desplaçament pot repercutir directament

i de manera positiva en la reactivació dels programes i projectes.

Pel que fa a la possibilitat de trobar-se en grup, la normativa permet durant la fase 1 trobades en un nombre màxim de 10 persones no vulnerables sempre i quan es mantingui el distanciament físic entre els participants. Aquesta mesura també ha de repercutir en la reactivació dels projectes de voluntariat, ja que certament moltes accions de voluntariat prenen sentit de la trobada entre persona voluntària i persona beneficiària, de manera individual o en grup, lluitant contra el distanciament social.

Les possibilitats objectives de reactivació que s'obren a mesura que els territoris avancen en les diferents fases de desconfinament però, cal tractar-les amb força cautela, precaució i seny. Les autoritats continuen demanant una mobilitat i una reactivació de les trobades força restringides i limitades a aquelles activitats necessàries, per la qual cosa es recomana reiniciar els projectes de voluntariat en format presencial sempre i quan la seva tasca es planifiqui a través d'un desplegament moderat, progressiu i adequat a la situació i delimitat en base a les necessitats reals.

D'acord amb tot això:

**A/ Durant la fase 0 de desconfinament** les entitats de voluntariat juntament amb les persones voluntàries han de portar a terme la tasca de valoració i anàlisi de quines activitats presencials que impliquin la sortida al carrer podran reemprendre's durant la fase 1, repensant-les i adequant-les –si cal- a les directrius de les autoritats.

Les activitats de voluntariat presencials que es poden portar a terme han de complir en tot moment aquestes condicions:

- a) L'activitat de voluntariat ha de ser un servei essencial i atendre persones vulnerables en el marc de l'emergència sanitària i social. No es permet accionar el voluntariat en àmbits diferents ni per atendre altres necessitats.
- b) L'activitat s'ha de desenvolupar, preferentment, en les franges horàries que no coincideixin amb els horaris d'autorització d'activitat per a la gent gran (de 10 a 12 del matí i de 7 a 8 de la tarda).
- c) El desplaçament de la persona voluntària des del domicili al lloc on desenvolupa l'acció ha de ser el més limitat i curt possible.
- d) El temps en que la persona voluntària romà fora del domicili és l'estrictament necessari per desenvolupar l'acció.
- e) Les persones voluntàries que desenvolupen l'acció no poden ser persones de risc (persones vulnerables i/o amb patologies prèvies) pel covid19 d'acord amb els criteris de les autoritats sanitàries.
- f) No està permesa cap tipus de reunió o trobada física entre les persones. En conseqüència només està permesa l'acció voluntària essencial que entra en contacte amb altres persones de manera puntual i que limita al màxim l'aproximació física.

**L'activitat de voluntariat s'ha de desenvolupar amb la màxima protecció per a tots**

**els participants, respectant en tot moment les directrius relatives als elements de protecció individual, a les mesures d'higiene sobre el rentat de mans i al distanciament físic per garantir la distància de seguretat.**

B/ **Durant la fase 1 de desconfinament**, les entitats de voluntariat juntament amb les persones voluntàries han de valorar i decidir quines activitats presencials que impliquin sortida al carrer poden reactivar-se, tenint en compte en tot moment que:

- a) L'activitat ha de ser considerada una activitat rellevant i necessària per a l'interès públic i la seva necessitat ha d'estar justificada. Caldrà prioritzar el voluntariat d'atenció social per atendre les persones vulnerables en el marc de l'emergència sanitària i social malgrat es permetrà accionar el voluntariat en àmbits diferents.
- b) El desplaçament de la persona voluntària des del domicili al lloc on desenvolupa l'acció s'ha de desenvolupar dins dels límits geogràfics de la regió sanitària on viu, no essent possible fer desplaçaments més enllà d'aquests límits.
- c) El temps en que la persona voluntària i les persones voluntàries romanen fora del seu domicili ha de ser l'estrictament necessari per desenvolupar i rebre l'acció.
- d) Les persones voluntàries que desenvolupen l'acció no poden ser persones de risc (persones vulnerables i/o amb patologies prèvies) pel covid19 d'acord amb els criteris de les autoritats sanitàries, sens perjudici del que s'estableix més endavant en aquest document de manera específica.
- e) Es permeten trobades entre la persona voluntària i la persona beneficiària per realitzar tasques d'acompanyament i suport, si aquesta trobada és essencial per desenvolupar l'acció voluntària de suport en activitats o de suport emocional. No s'autoritzen trobades de 3 ó més persones.

**L'activitat de voluntariat s'ha de desenvolupar amb la màxima protecció per a tots els participants, respectant en tot moment les directrius relatives als elements de protecció individual, a les mesures d'higiene sobre el rentat de mans i al distanciament físic per garantir la distància de seguretat.**

- **Desescalada progressiva i màxima prudència:**

La reactivació progressiva dels projectes de voluntariat derivada de la millora de la mobilitat i la possibilitat de trobar-se, s'ha de programar seguint els principis de màxima precaució i cautela.

Per fer-ho , es recomana seguir les pautes següents per a programar el full de ruta de la desescalada:

- a) Cal mantenir els dispositius, circuits i accions que s'han organitzat les darreres setmanes per desenvolupar l'acció del voluntariat a distància durant les fases de confinament total. L'esforç realitzat per les entitats per adaptar-se a la situació de limitació absoluta de mobilitat i d'impossibilitat de fer l'activitat voluntària de manera ordinària cal sostenir-lo en el temps. Encara és i serà molt necessari durant les properes setmanes actuar des de la distància ja que el desconfinament

progressiu imposa nombroses limitacions i restriccions.

A més, cal estar preparats per possibles rebrots i regressió en les fases de desconfinament.

- b) Cal reactivar només aquells tipus d'actuacions imprescindibles i necessàries, tenint en compte l'interès general i els beneficis a la comunitat. Tot i així, es recorda que el voluntariat sanitari presencial està desaconsellat, pel risc de contagi per a les persones voluntàries i per a les persones ateses i pel risc de propagar la malaltia.
- c) Cal ser molt curosos en l'activació de les persones vulnerables i/o amb patologies prèvies. En aquest sentit, la normativa preveu que les persones vulnerables al COVID-19 també poden gaudir de la major mobilitat i de la possibilitat de participar de les trobades, sempre i quan la seva condició clínica estigui controlada i ho permeti, tot mantenint rigoroses mesures de protecció. Contràriament, la normativa preveu que no podran gaudir-ne les persones que presentin símptomes o estiguin en aïllament domiciliari a causa d'un diagnòstic per COVID-19, o que es troben en període de quarantena domiciliària per haver tingut contacte estret amb alguna persona amb símptomes o diagnosticada d'COVID-19.

Ara bé, la normativa també estableix en caràcter general que les persones vinculades a una organització que pertanyin a grups d'especial vulnerabilitat segons el que ha establert l'autoritat sanitària (actualment: persones amb diabetis, malaltia cardiovascular, inclosa la hipertensió, malaltia hepàtica crònica, malaltia pulmonar crònica, malaltia renal crònica, immunodeficiència, càncer, embarassades i més grans de 60 anys) siguin objecte, amb caràcter previ a la seva reincorporació a l'activitat, de les actuacions previstes a les guies publicades pel Departament de Salut, consistents en una avaluació individualitzada del risc i, en cas de ser considerat personal especialment sensible, en l'adaptació de la tasca i aplicació de determinades mesures de mobilitat.

Si una persona voluntària comencés a tenir símptomes compatibles amb la malaltia, caldrà contactar immediatament amb els dispositius de salut i, si escau, amb els corresponents serveis de prevenció de riscos laborals. Sempre que sigui possible, la persona voluntària es col·locarà una mascareta, havent d'abandonar, en tot cas l'activitat fins que la seva situació mèdica sigui valorada per un professional sanitari.

- d) Cal reactivar el voluntariat amb responsabilitat i proporcionalitat, tenint com a punt de referència la reactivació de l'activitat del personal contractat de la pròpia entitat en cas que en una mateixa organització hi convisquin persones voluntàries i treballadors/es. Els paràmetres de protecció, seguretat i formació, així com els de la reactivació progressiva, han de ser els mateixos en ambdós casos, sinó més exigents per a l'acció voluntària.
- e) Cal organitzar l'activitat de voluntariat i la seva reactivació en equips de treball separats per evitar que una possible afectació del virus provoqui l'aïllament de tots els equips, i a la vegada identificar les tasques en què serà difícil respectar la

distància de seguretat i buscar possibles solucions, com ara barreres físiques i elements de separació entre persones, modificar la forma d'executar la tasca i emprar equips de protecció individual, en funció de l'avaluació de riscos.

- f) Cal formar les persones voluntàries que es reactivaran progressivament en les qüestions vinculades a la seguretat, protecció i limitacions de la seva acció, informant amb claredat i responsabilitat dels límits de la seva acció i capacitant-los per poder desenvolupar-la amb garantia. Cal formar específicament el personal voluntari en l'ús dels equips de protecció individual i en les mesures d'higiene que cal atendre.

- **Requisits per a la reactivació i el desescalament:**

Al llarg de les fases de desescalament i reactivació de l'acció voluntària, cal complir amb aquest requisits:

- a) Respectar i complir les instruccions de les autoritats sanitàries, de protecció civil i de serveis socials. Per al voluntariat que actua en àmbits diferents a l'àmbit social, cal també atendre a les recomanacions i instruccions específiques que les autoritats públiques responsables d'aquell àmbit o sector puguin dictar, a la vegada que atendre a les instruccions dictades pels ens locals, en cas que es produeixin.
- b) Coordinar-se convenientment amb els serveis socials bàsics de cada territori en el cas del voluntariat social.
- c) Disposar del certificat específic de mobilitat que acredita estar realitzant tasques de voluntariat, validat per tots els agents competents. El certificat es pot trobar en aquest [enllaç](#). Cal descarregar-lo i portar-lo a sobre degudament signat. Cal recordar que, a més a més, sempre s'ha de dur el [certificat autoresponsable](#) degudament omplert, així com el corresponent full de compromís que l'acredita com a voluntari d'una entitat o document acreditatiu equivalent. També és necessari que la persona voluntària estigui assegurada d'acord amb el que estableix la normativa. Es recomana consultar la [Recomanació núm. 6](#) per aprofundir en aquests aspectes.
- d) Cal disposar i dotar el personal voluntari dels equips de protecció, que seran fonamentalment mascaretes, guants i, si escau -i d'acord amb l'avaluació de riscos- ulleres. Caldrà també incorporar gels hidroalcohòlics a disposició de les persones voluntàries, d'acord amb les indicacions sobre higiene, les avaluacions de riscos efectuades pels serveis de prevenció i les recomanacions de l'autoritat sanitària. A més, caldrà que les persones voluntàries actuïn amb diligència en la neteja de mans i mantinguin la distància de seguretat interpersonal de 2 metres en l'exercici de la seva acció voluntària.

- **Proposta de mesures d'higiene personal:**

Seguir les recomanacions del Departament de Salut.

Trobareu tota la informació actualitzada als enllaços següents:

<http://canalsalut.gencat.cat/ca/salut-a-z/c/coronavirus-2019-ncov>

[https://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/el\\_departament/coronavirus-sars-cov-2/](https://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/el_departament/coronavirus-sars-cov-2/)